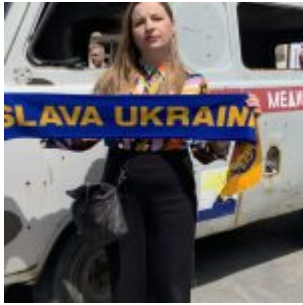

Irma Petraitytė-Lukšienė: „Dienai X turime ruoštis visi - diaspora nėra jokia išimtis“

„Kol rusija kels grėsmę nacionaliniam Lietuvos saugumui, būsiu ta rakštis ar akmuo bate ir darysiu viską, kas mano galioje, kad diena X neateitų ir priešas neperžengtų Lietuvos sienos“, - sako PLB Pilietinio atsparumo komisijos pirmininkė, Vokietijos lietuvė Irma Petraitytė-Lukšienė. Su viena aktyviausiai visuotinės gynybos ir pilietinio atsparumo srityje diasporoje veikiančių visuomenininkių kalbamės apie pasiruošimo grėsmėms svarbą, tikslinius mokymus lietuvių bendruomenėms įvairiose šalyse ir tai, ką kiekvienas mūsų galime daryti jau šiandien, kad apsaugotume save ir savo šalį.

Justina Mikeliūnaitė | Pasauliolietuvis.lt

Diaspora ruošiasi visuotinei gynybai ir pilietiniam pasipriešinimui ne tik žodžiais bet ir darbais. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra perėmusi lyderystę - tai vienintelė diasporos organizacija, turinti strategiją, veiksmų planus, dalyvaujanti mobilizacijos pratybose ir Pilietinio pasipriešinimo tarybos prie Vyriausybės veikloje, pasiruošusi ir pajėgi priimti daug atsakomybių.

Siekdama, kad lietuvių diaspora būtų informuota, aktyvi, budri ir pasiruošusi veikti koordinuotai ir efektyviai krizių bei karo atveju kaip integruota Lietuvos visuotinės gynybos dalis, I. Petraitytė-Lukšienė su savo vadovaujama komisija rudenį organizavo mokymų ciklą kraštų bendruomenėms.

Surengti seminarai lietuvių bendruomenėms 11-oje valstybių. Rugsjūtį mokymai

startavo Australijoje, Sidnėjuje, o vėliau dauguma mokymų organizuoti nuotoliu. Intensyviausias buvo lapkritis, kai seminarai vyko beveik kiekvieną vakarą. Seminarų cikle „Pasiruošimas pilietiniam pasipriešinimui ir visuotinei gynybai“ aptarta, kaip konkreti bendruomenė veiktų krizės ir karo metu, kaip būtų koordinuojami veiksmai, komunikuojama tarp PLB, bendruomenių ir kitų organizacijų, ambasados bei Lietuvos institucijų. Antrasis seminarų ciklas buvo skirtas informacinio atsparumo ir visuomenės paramos telkimo užsienio valstybėje temoms. Dalyviai susipažino su rusijos veikimo schemomis ir operacijomis užsienio valstybėse, kaip taikomi skirtingi metodai skirtingose šalyse, kaip bandoma prisitaikyti prie šalies visuomenės, kokią įtaką daro panaudodama kultūrą, švietimą, žiniasklaidą.

Mokymai parengti su informacinių ir psichologinių operacijų ekspertu, buvusiu Lietuvos kariuomenės Specialiųjų operacijų pajėgų karininku Dariumi Remeika. Lektorius dalinosi išvalgomis ir patirtimi apie pasiruošimą visuotinei gynybai ir atsparumo didinimą, apie rusijos veikimo metodus: minkštąją galią, propagandą, dezinformaciją, o I. Petraitytė-Lukšienė kalbėjo apie paramos telkimą užsienio valstybėse, Ukrainos diasporos patirtį, pasidalino rusijos veikimo pavyzdžiais Vokietijoje bei viena sėkmingiausių čia organizuotų akcijų atkreipiant dėmesį į karą Ukrainoje ir telkiant jai paramą - tada Vokietijoje buvo panaudotas iš karo zonos atgabentas greitosios automobilis, o iniciatyva susidomėjo ne tik įvairių šalių žiniasklaida, bet ir politikai, kitos organizacijos. Mokymus finansavo Krašto apsaugos ir Užsienio reikalų ministerijos.

Darius Remeika vedė mokymus Australijos lietuvių bendruomenei, Sidnėjyje 2025 m. rugpjūtį | PLB archyvo nuotr.

Irma, kaip apibrėžtumėte pagrindinį, svarbiausią šių mokymų serijos tikslą? Ar juose galėjo dalyvauti visi norintys?

Mokymai vyksta todėl, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje norime kuo geriau pasiruošti visuotinei gynybai. O šie seminarai yra to pasiruošimo dalis. Pagrindinis tikslas - kad diaspora būtų aktyvi, budri ir galėtų koordinuotai veikti ir taikos metu, ir mobilizacijos laikotarpiu ar prasidėjus karo veiksmams.

Kiekvienai šaliai mokymai rengiami atskirai, kad bendruomenės galėtų kuo geriau pasiruošti atsižvelgdama į savo situaciją, geografinius, geopolitinius aspektus, galimas funkcijas ir užduotis, prireikus ginti Lietuvą ir jai padėti. Vienas svarbiausių mūsų bendruomenių indėlių galėtų būti paramos telkimas, rinkimas užsienio šalyse.

Dėl mokymų specifikos ir saugumo sumetimais dalis mokymų buvo uždari, skirti tik tų šalių bendruomenių valdyboms, taryboms, pirmininkams, skyrių valdyboms,

visiems vadovaujantiems organams arba asmenims, kuriuos bendruomenė rekomendavo. Taip stengėmės išvengti nepageidaujamų asmenų prisijungimo ir apsaugoti mūsų bendruomenių narius, užtikrindami, kad informacija būtų skirta tik bendruomenių vidiniam pasiruošimui. O kursai apie informacinį atsparumą ir visuomenės paramos telkimą buvo atviri visiems norintiems. Džiaugiamės, kad juose dalyvavo ne tik bendruomenių lyderiai ir nariai, bet ir tose šalyse veikiančios Šaulių sąjungos atstovai, ambasadoriai ir ambasadų darbuotojai, Krašto apsaugos ministerijos atstovai.

Tokie susitikimai padeda sustiprinti bendruomenių ryšius su ambasadomis, Lietuvos institucijomis, parodyti, kaip ruošiasi PLB, ir sutarti, kur galime veikti kartu.

SEMINARAS:

**JUNGTINĖS KARALYSTĖS
IR AIRIJOS LIETUVIŲ
BENDRUOMENIŲ
PASIRUOŠIMAS
PILIEČINIAM
PASIPRIEŠINIMUI IR
VISUOTINEI GYNYBAI**

 2025 LAPKRIČIO 18 D.
 19:30-21:30   **LAIKU**

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IR AIRIJOS
LIETUVIŲ BENDRUOMENIŲ
TARYBOMS, VALDYBOMS

 ONLINE

DARIUS REMEIKA
INFORMACINIŲ IR PSICHOLOGINIŲ
OPERACIJŲ EKSPERTAS, BUVĘS
SPECIALIŲJŲ OPERACIJŲ KARININKAS

DALINAI FINANSUOJA:

ORGANIZUOJA: PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ
E-MAIL: IRMA.PETRAITYTE-LUKSIENE@PLB.LT

Mokymų anonsas | PLB archyvo nuotr.

Kaip matote lietuvių bendruomenių skirtingose šalyse vaidmenį stiprinant

diasporos informacinį ir pilietinį atsparumą ir pasirengimą visuotinei gynybai?

Manau, kad Lietuvos diaspora ir ypač Lietuvos valstybė vis labiau mato, kad PLB yra ir būtų tikrai stiprus gynybinis pajėgumas ir pagalba Lietuvai, jei diena X išauštų. Dėl to mūsų bendruomenių nariai daug dirbo dar Šaltojo karo metais, tik tada šiek tiek skyrėsi terminologija ir jų veikla vadinta antisovietiniu pasipriešinimu.

Lietuvių chartoje parašyta: „Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuviai kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę“. Tad šis pasiruošimas ir sąmoningas pasiryžimas apginti ir išlaikyti nepriklausomą Lietuvos valstybę yra mūsų kraujyje, lyg akmenyje iškalta.

Kartais bendruomenės nuvertina save ir savo pajėgumus, bet iš tiesų jos gali daugiau, nei tą minutę pačios supranta. Tad labai noriu perduoti žinią, kad nėra per mažos bendruomenės ar per mažos pagalbos.

Norint padaryti įspūdį priešui ar žiniasklaidai, surengti mitingą, kartais reikia šimtų ar tūkstančių žmonių. Tačiau kalbant apie pasipriešinimo iniciatyvas, pats svarbiausias dalykas, kurio mums reikia - apgalvotas ir koordinuotas veikimas. Rusija nebijo pavienių iniciatyvų. Ji bijo koordinuotos veiklos, nes nežino, kas už jos slepiasi ir ko tikėtis kitą dieną. Net 5 ar 10 žmonių grupelė, turinti žinių ir veikianti koordinuotai, gali tiek pridirbti priešui ir taip jį išbalansuoti, kiek neįstengia chaotiškai veikiantis būrys žmonių. Prie visuotinės gynybos kiekvienas gali prisidėti ir daryti poveikį!

Mūsų bendruomenės pasaulyje yra labai skirtingos - dydžiu, geografine padėtimi, geopolitine situacija, tradicijomis, veikimo būdais. Todėl ir susitinkame su bendruomenėmis atskirai, kad aptartume individualią situaciją ir mokytumėmės, kaip visi galime veikti koordinuotai. Kalbant apie koordinuotą pagalbą ir veikimą, bendruomenės dydis nėra esminis kriterijus.

Ar gali pačios bendruomenės kreiptis į Pilietinio atsparumo komisiją dėl mokymų?

Žinoma. Jei bendruomenė turi noro ruoštis visuotinei gynybai, stiprinti pilietinį atsparumą, gali kreiptis į mūsų komisiją. Taip dar greičiau užmegsime ryšį ir numatysime, kuriame etape būtų tikslingiausia surengti mokymus. Taip pat

raginam kreiptis bendruomenes, jei reikia kokios pagalbos. Komisija tam ir skirta, kad visi kartu kuo geriau pasiruoštume.

Džiaugiuosi, kad diaspora ne tik aktyviai dalyvauja mokymuose, bet bendruomenės kviečiasi ir papildomai skaityti pranešimų, pasidalinti patirtimi ir veiksmų planu, taip pat - į savo renginius, metinius suvažiavimus, rodo iniciatyvą. Kiekviena bendruomenė turi skirtingas stiprybes ir galimybes, kurias aptarę galime kartu geriausiai jas panaudoti. Pavyzdžiui, Kipro lietuvių bendruomenė yra nedidelė, bet labai stipri atsparumo požiūriu.

Mums svarbiausia, kad bendruomenė būtų nusiteikusi įsitraukti į visuotinės gynybos architektūrą, kad jai rūpėtų nacionalinis saugumas ir parama Lietuvai, jei diena X ateitų. Tai pagrindiniai kriterijai rengiant mokymus ir susitikimus, o ne bendruomenės dydis.

Kokią žinią norėtumėt perduoti kiekvienam užsienyje gyvenančiam lietuviui (-ei) grėsmės akivaizdoje, ypač tiems, kurie nėra aktyviai įsitraukę į diasporos organizacijas? Kiek svarbus kiekvieno individualaus piliečio vaidmuo stiprinant atsparumą ir atgrasant priešus?

Pirmiausia, siūlyčiau visiems susipažinti su [Pasaulio lietuvių bendruomenės ir visos Lietuvos diasporos pasiruošimo pilietiniam pasipriešinimui ir įsitraukimo į visuotinę gynybą strategija](#) ir veiksmų atmintine [Jei karas Lietuvoje, kaip elgtis diasporai](#), kurioje nurodyti pirmi žingsniai, ką daryti, jei ateitų diena X, ir ką galima daryti jau šiandien.

Tiems, kurie dar nepriklauso jokiai bendruomenei ar kitai diasporos organizacijai, labai rekomenduoju susipažinti su jų veikla ir prisijungti. Taip paprasčiau gauti informaciją ir pagalbą. Juk mes apie savo veiklą, mokymus informuojam tuos, kurių kontaktus turime. O krizės, karo atveju greitai susisiekti ir skleisti informaciją būtų dar svarbiau.

Tačiau nemažai dalykų gali nuveikti ir kiekvienas individualiai tiek Lietuvoje, tiek diasporoje. Pirmas ir svarbiausias dalykas, ką visi turėtume daryti - nenustoti remti nuo teroristinės rusijos besiginančios Ukrainos: paramos akcijomis, spaudimo laiškais politikams, rusijos propagandos atmušinėjimu informacinėje erdvėje (socialiniuose tinkluose, rašant į žiniasklaidos priemones, pastebėjus melagingą informaciją ir t. t.), rusiškų kultūrinių renginių boikotavimu, protestais, humanitarine pagalba, dronų rinkimu, kojinių mezgimu - visa pagalba yra

reikalinga. Vakarai pavargsta, o Ukraina turi kariauti ir kraujuoti nepavargdama, nes rusija neturi jokių planų stabdyti karą. Čia ne trumpas šuolis per duobę, o ilgas maratonas, kuriame turime atsilaikyti, jei nenorime, kad rusija užpultų Lietuvą.

Taip pat labai svarbu jau dabar kaupti žinias, aktyviai domėtis, dalyvauti mokymuose. Kai žinai, ką darysi, jautiesi ramiau, mažiau puoli į paniką, esi mažiau imlus rusijos naratyvams. Kai žinai, ką gali daryti, gali padėti ir sau, ir savo šeimai, ir valstybei.

O bendruomenėms rekomenduojame įsivertinti savo išteklius, atlikti tarsi auditą, atkreipiant dėmesį, kokius kontaktus turi bendruomenė, su kokiomis organizacijomis bendradarbiauja, ar turi ryšį su kitų šalių diasporos organizacijomis, stebėti, kokie politikai toje šalyje remia Ukrainą, palaiko Lietuvos poziciją, rėmė Lietuvos stojimą į NATO, užmegzti dialogą, komunikuoti, dalyvauti jų renginiuose, kurti, auginti pasitikėjimą jau dabar. Taip pat verta įsivertinti efektyviausius komunikacijos kanalus, galimybes apgyvendinti pabėgėlius (koks įmanomas lovų skaičius), pajėgumus telkti finansus, ar bendruomenė turi tam tinkamą sąskaitą, galbūt turi sandėlius, kuriuose galėtų kaupti ir skirstyti paramą, gal bendradarbiauja su institucijomis, kur galėtų būti saugomos iš Lietuvos išvežtos meno ar mokslo vertybės, gal galima suburti grupę atmušinėti rusijos propagandai informaciniame lauke. Vien šis auditas būtų didžiulis darbas ir svarbus žingsnis ruošiantis visuotinei gynybai.

Rekomenduoju bendruomenėms ir kitoms organizacijoms pagal galimybes jau dabar telkti finansus, kad, jei ateis diena X, būtų galima juos iš karto naudoti.

O kokios pagrindinės visos PLB, kaip didžiausios diasporos organizacijos, veiklos kryptys, stiprinant pilietinį atsparumą ir pasiruošimą gynybai?

Mūsų komisijos parengtoje PLB strategijoje išryškintos trys veikimo kryptys, remiantis Lietuvos strateginiais dokumentais, gynybos planu ir kitais piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui dokumentais, taip pat - gyvybiškai svarbiomis valstybės funkcijomis.

Strateginės PLB veiklos kryptys stiprinant pilietinį atsparumą ir pasiruošimą:

1. **Viešas palaikymas ir atsparumas.** Visa mūsų informacinė, politinė ir diplomatinė veikla, siekiant stiprinti tarptautinę paramą Lietuvai, bei

susitelkimas ir pasiruošimas hibridinėms grėsmėms.

2. **Materialinių išteklių vadyba.** Finansinė, logistinė, humanitarinė pagalba Lietuvai. Rinkti, kaupti, transportuoti paramą.
3. **Globa, slauga, rūpyba.** Pažeidžiamų ir nemobilizuojamų Lietuvos gyventojų evakuacija, globa, rūpyba, sužeistųjų slauga, visų susijusių veiksmų koordinavimas, pagalba evakuacijos metu, apgyvendinant pabėgėlius, užtikrinant socialinių paslaugų teikimą, sveikatos priežiūrą sužeistiems kariams. Mums taip pat svarbu ir Lietuvos karių šeimų evakuacija ir jų saugumo užtikrinimas tose šalyse. Nes tik žinodamas, kad jo šeima saugi, karys yra gerai motyvuotas ir geba sutelkti dėmesį į šalies gynybą.

Žinome, kad rusija turi agentų tinklus, stebi mūsų veiklą. Tačiau ir mes matome, kaip rusija veikia, ir mūsų tikslas yra žengti tam tikrus žingsnius, kad teroristinės rusijos veiksmus apeitume, kad ji mums kuo mažiau pakenkti galėtų. Mes irgi juos stebim ir ruošiamės.

Kas Jus pačią motyvuoja šioje sudėtingoje, daug atsidavimo ir asmeninio laiko reikalaujančioje, bet labai prasmingoje visuomeninėje veikloje?

Tempas ištis didelis, varginantis, daug kelionių, skraidymų, susitikimų, ne tik darbai prie rašomojo stalo. Tačiau stengiuosi į šį krūvį nekreipti daug dėmesio, nes būtume kur kas prastesnėje situacijoje, jei nesiruoštume. rusija ir baltarusija jau dabar atakuoja Lietuvą: balionais, sabotazo akcijomis, įvairiausiomis provokacijomis Baltijos jūroje, ore ir žemėje.

Jau dabar rusija vykdo agresyvų hibridinį karą prieš Lietuvą ir kelia grėsmę nacionaliniam saugumui. Jei nieko nedarytume ir leistume sau gyventi tarsi taikoje, turėti laisvo laiko, kiek normaliai esam verti jo turėti, jei nepalaikytume šio tempo ir susitelkimo, būtume prastesnėje situacijoje, didesniame chaose ir nežinomybėje. Manau, kad emociškai mums visiems būtų daug blogiau, jei šiandien nereaguotume adekvačiai į rusijos agresiją ir nesiruoštume tam karui, kurį rusija vykdo, ir tai grėsmei Lietuvos nacionaliniam saugumui, kurį rusija kelia.

Šie metai buvo ir yra sunkūs, bet neturime kito pasirinkimo. Lietuvoje gyventojai taip pat eina į treniruotes, į mokymus, tam skiria savo savaitgalius. Visi turime ruoštis kartu. Mes, diaspora, nesame jokia išimtis.

Labiausiai mane motyvuoja tai, jog labai nenoriu, kad rusija užpultų Lietuvą, kad kirstų Lietuvos sieną. Ji jau yra užpuolusi hibridiniu karu, bet nenoriu, kad sudaužytų nors vieną senamiesčio pastatą, užmuštų nors vieną Lietuvos šeimą. Tai yra mano motyvacijos variklis ir tol, kol rusija kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, būsiu ta rakštis ir tas akmuo bate ir darysiu viską, kad to niekada nenutiktų, išnaudodama savo resursus. Daug dalykų negaliu, bet darau viską, ką galiu kaip pilietė, kaip PLB valdybos narė, komisijos pirmininkė. Dabar maksimaliai darau, ką pajėgiu, kol dar turim laiko daryti. Mano motyvacija - užkirsti priešui kelią, o jei rusija vis dėlto kirstų Lietuvos sieną, turime būti pasiruošę veikti koordinuotai ir duoti tinkamą atsaką, ir padėti Lietuvai, kad sutaupytume kuo daugiau laiko.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.